

Lausunto / Pohjois-Pohjanmaan liiton talousarvio- 2026 ja taloussuunnitelmaluonnos 2027–2028

Khall 14.10.2025 § 260
316/00.04.00/2025

Valmistelija

Kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi

Pohjois-Pohjanmaan liitto on lähettänyt kuntiin lausuntopyynnön 24.9.2025 Pohjois-Pohjanmaan liiton talousarviosta 2026- ja toimintasuunnitelmaluonnoksesta vuosille 2027–2028 tiedoksi ja mahdollista lausuntoa varten.

Laadittavana oleva talousarvio ja -suunnitelma perustuu Pohjois-Pohjanmaan liiton uudistettuun strategiaan vuosille 2025–2028. Strategian mukaan Pohjois-Pohjanmaan liitto toimii pohjoisen äänenä, maakunnan kehittäjänä ja edunvalvojana. Vision mukaan liitto on innostava ja yhdistävä vaikuttaja. Näiden perusteella on johdettu kolme strategista päämäärää: vaikuttaja, yhdistäjä ja innostaja, jotka luovat perustan talouden ja toiminnan kehittämiseksi.

Näkemyksiä strategisista ja toiminnalle asetetuista tavoitteista sekä talous- ja toimintasuunnitelman muusta sisällöstä pyydetään 21.10.2025 mennessä osoitteella kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kiviniemi Henrik

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus lausuu Pohjois-Pohjanmaan liitolle talous- ja toimintasuunnitelmaluonnoksesta 2026-2028 seuraavaa:

Valtatien 4:n, nelostien, kehittäminen on koko Suomeen vaikuttava kasvu- ja turvallisuusväylä. Se on kriittinen sekä teollisuuden logistiikalle että siviili- ja sotilaalliselle liikkuvuudelle. Liiton oma linjaus nostaa Nelostie ja päärata TEN-T-ydinverkkokäytävän kärkeen sekä korostaa EU-rahoituksen hyödyntämistä ja suunnitelma- ja toteutusvalmiuden nostoa on erittäin kannatettava. Edunvalvonnan fokus pitää kytkeä suoraan Väyläviraston päivitettävään investointiohjelmaan ja Liikenne12-toteutukseen. Tavoitetilan tulee Pyhäjärven kaupunginkin näkemyksen mukaan olla, että Pohjois-Pohjanmaan hankkeet etenevät suunnitteluvaiheen osalta ja näkyvät investointiohjelmassa aiempaa vahvemmin ja etenevät rahoituspäätöksiin.

Luonnoksessa kuvataan laadittava edunvalvonnan prosessiketju ja vuosikello. Tämä on kannatettava tekninen uudistus. Pyhäjärven kaupunki näkee, että TEN-T-vaikuttaminen, Väylän investointiohjelma ja EU 2028+ kauden valmistelu pitää asemoida vahvasti edunvalvonnan prioriteettilistalle ja vuosikelloon sekä resursoida riittävästi. Pidämme hyvänä, että liitto kantaa vastuuta Itä- ja Pohjois-Suomen 2028+ -ohjelmavalmistelusta ja TEN-T-vaikuttamisesta. Kaupunki esittää huolensa edunvalvonnan riittävästä resursoinnista aikana, jolloin ohjelmavalmistelun, energiakäänteen, kansallisen kuntapoliittisen uusia ja alueiden eriytymisen kiihtyminen edellyttää juuri entistä vankemmin resursoitua edunvalvontakoneistoa.

Vapaiden virtavesien hankkeita tulee kokonaisuutena nostaa luonnoksessa esitettyä vahvemmin. Vapaiden virtavesien hankkeet parantavat vesistöjen

ekologista tilaa, pienentävät tulvariskejä ja luovat luontomatkailun arvoa. Liiton luonnoksessa on käsitelty yhdyskuntatekniikkaa ja tulvariskien hallintaa sekä energia-infran yhteensovittamista. Pyydämme nostamaan vapaiden virtavesien ohjelman omaksi toimenpidekokonaisuudeksi, jossa priorisoidaan padonpurut, vaellusesteiden poistot ja koskikunnostukset niillä uomilla, joilla hyöty-kustannussuhde on korkein. Kytkeä tulee tehdä EU-rahoitukseen (LIFE, Interreg, koheesiorahat) saakka. Viime vuosina Iijoki on saanut kaunokirjallistasoista huomiota liiton kehittämisohjelmissa. Nyt Iijoen lisäksi esim. Pyhäjoen vesistöä tulee nostaa esille juuri vapaiden virtavesien kunnostustavoitteiden yhteydessä.

Pohjois-Pohjanmaa on energiakäänteen kovassa ytimessä. Liiton luonnos tunnistaa maakunnan aseman uusiutuvan energian tuotannossa sekä siirtoverkon, varastoinnin ja esim. uusiutuvan vedyn ja jatkojalosteiden vaatimukset. Liiton aktiivinen rooli on perusteltu ja oikea valinta. Pyhäjärven kaupunki kannustaa liittoa pitämään aktiivisen roolin asiassa.

Luonnoksessa todetaan toimintatuottojen ja -kulujen supistuminen sekä henkilöstömäärän pieneneminen. Tässä ympäristössä edunvalvonnan, liikennejärjestelmätöiden ja energiainfran koordinaation resursseja ei saa leikata. Pyhäjärven kaupunki toivoo, että jäsenmaksukorotuksen tuotto ohjataan ensisijaisesti edellä mainittuihin toiminnan kärkeihin.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.